

**Käsityön
pedagogiikkaa:
kokonainen
käsityöprosessi ja
aihepiirityöskentely**

OPS2014:

”Käsityössä lähtökohtana on erilaisten **laaja-alaisten teemojen kokonais-valtainen tarkastelu** oppiainerajat luontevasti ylittäen.”

”Käsityö on **monimateriaalinen oppiaine**, jossa toteutetaan käsityöilmaisuuun, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen **itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu**, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin **arviointi**.”

”Käsityön tekeminen on **tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa** ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja.”

”Opetuksessa **painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita** ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa.”

”**Havainnoidaan ja analysoidaan** esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi.”

"Käsitteiden opettaminen on tutkivaa, keksivää ja teutetaan...
...lisia,

Miten nämä tavoitteet voisi käytännössä huomioida käsitteiden opetuksessa?

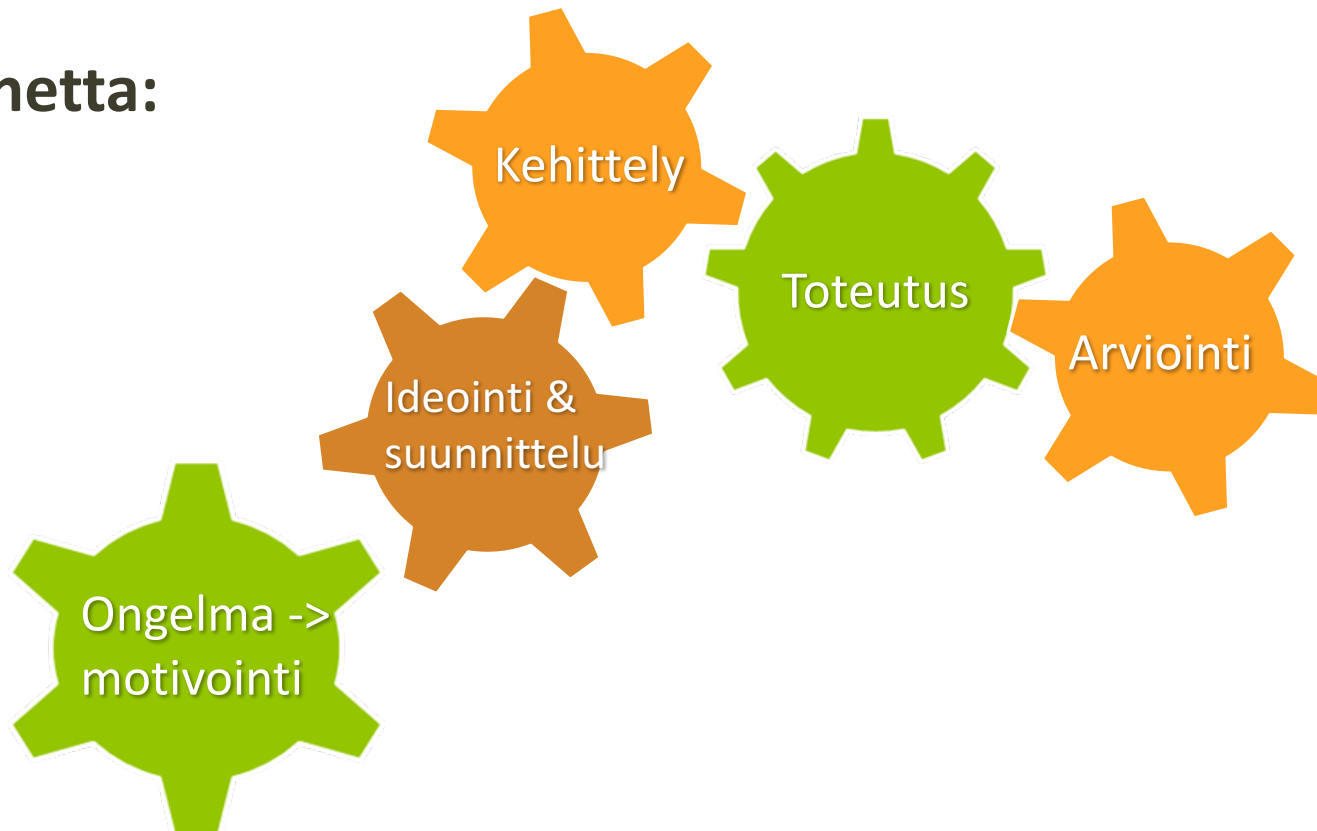
*Tutkiminen, ennakkoluulottomuus, oppilaiden
kiinnostuksen kohteet, laaja-alaiset teemat,
yhteisöllinen työskentely, keksiminen, kokeileminen,
uudet ideat*

analysoi...
rakennettua ja...
ympäristöä uusien ideoiden
kehittämiseksi."

...mistä
...aa."

Aihepiirityöskentely/kokonainen käsityöprosessi

5 vaihetta:

Kokonaista käsityötä vai aihepiirityöskentelyä?

- "Sisällöt valitaan siten, että **kokonaisen käsityön prosessi toteutuu** ja erilaiset materiaalit ja työtavat tulevat tutuksi."
- "Työskennellään yhteisten **ilmiöiden parissa** useiden oppiaineiden kanssa."
- S1 Ideointi: **Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin** ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi.
- S2 Kokeilu: "Tarjotaan mahdollisuuksia **monimuotoiseen materiaaliseen ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen.**"

Aihepiirien/teemojen ideoinnin lähtökohтия...

Koulussa käsiteltävät teemat ja oppiaineet:

- Liikenneviikko
- Sanomalehtiviikko
- Arjen teknologia
- Suomalainen kulttuuri, vieraat kulttuurit
- Kierrätys, kestävä kehitys
- Kevään merkkejä, luonto valmistautuu talveen
- Musiikki: rytmisoittimet
- Liikunta (liikuntavälineet)
- Historia: keskiaika
- Kirjallisuusviikko, lukumestari
- Valon ominaisuudet, veden kierto

Tarvelähtöiset ongelmat ja materiaalit

- Juhlat ja merkkipäivät: joulu, pääsiäinen, vappu, äitienpäivä
- Korjaaminen, tuunaaminen
- Pelit ja leikit
- Säilyttäminen ja sisustaminen
- Keittiö, ruoanlaitto
- Harrastukset
- Fanittaminen
- Lemmikit

1. Aihepiiri / ongelma

- Lähtökohtana on ideointi tai motivointitehtävä, joka haastaa havaitsemaan ratkaistavia ongelmia arjessa.
- Oppilaiden havaintoja:
  - Esim. 1 *"Kotonani on paljon tavaroita, jotka lojuvat epäjärjestyksessä. Miten tilannetta voisi parantaa?"*
  - Esim. 2 *"Miten saan pysymään kirjat pystyssä hyllyllä?"*
  - Esim. 3 *"Välitunneille olisi mukava saada lisää yhteistä tekemistä."*
- Aihepiiri tai teema voi syntyä joko oppilaiden ideoista, yhteisistä tarpeista tai opettajan antamana.
- Reunaehdot on aina huomioitava: mikä on kohderyhmä, mitkä tilat, laitteet ja välineet ovat käytettävissä, mitä materiaaleja käytetään ja paljonko aikaa on.

Aihepiirin/ongelman valinta, rajausta ja nimeäminen

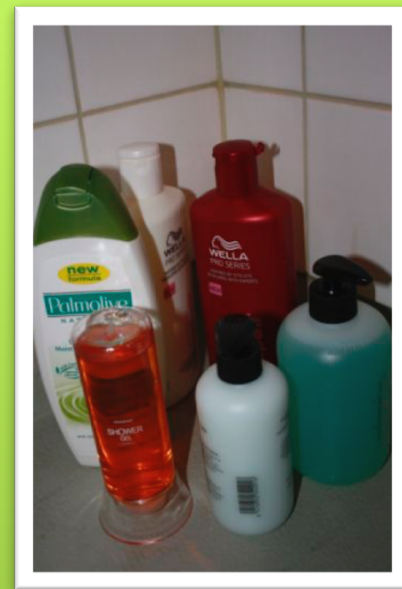
- Valitaan esimerkki 1, säilytyspaikka omille tavaroille
- Aihepiirin nimi: "Kamat kasaan"
- Opettajan tekemä materiaalirajaus: metalli
- Käytettävä aika: tammi-helmikuu
- Apukysymyksiä tutkimusta varten:
  - Mitkä tavarani ovat epäjärjestyksessä?
  - Mille tavaroille minä tai joku perheenjäsen tarvitsee säilytyspaikan?

TUTKIMISTULOKSIA

Mihin korut voisi laittaa esille?

Löytyisikö lattialla oleville shampoopulloille parempi paikka?

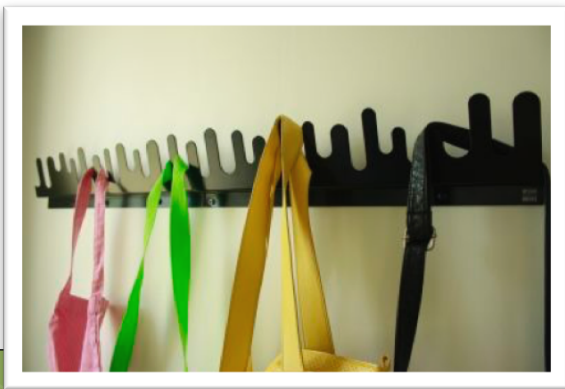
Missä muualla lankakeriä voi säilyttää kuin sohvän nurkassa?

Missä voisin säilyttää laatikossa lojuvia värikyntiä?

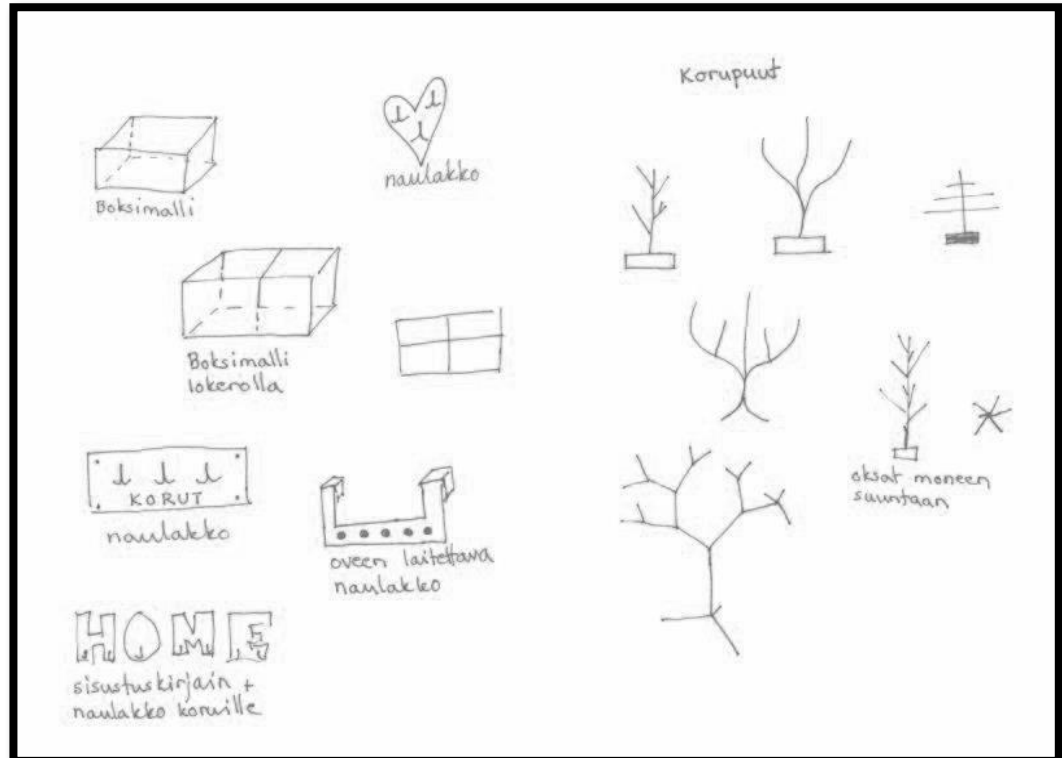
2. Ideointi

- Raportoidaan havainnoista ja tarkastellaan niitä yhdessä
  - Havaittiin useita erilaisia säilytysongelmia
- Valitaan ratkaistava ongelma: korujen säilyttäminen
- Uusi tutkimus: millaisia säilytyspaikkoja ja -ratkaisuja on jo olemassa?
  - Tarkkaillaan jo olemassa olevia ratkaisuja
  - Mitkä niistä sopisivat korujen säilyttämiseen?

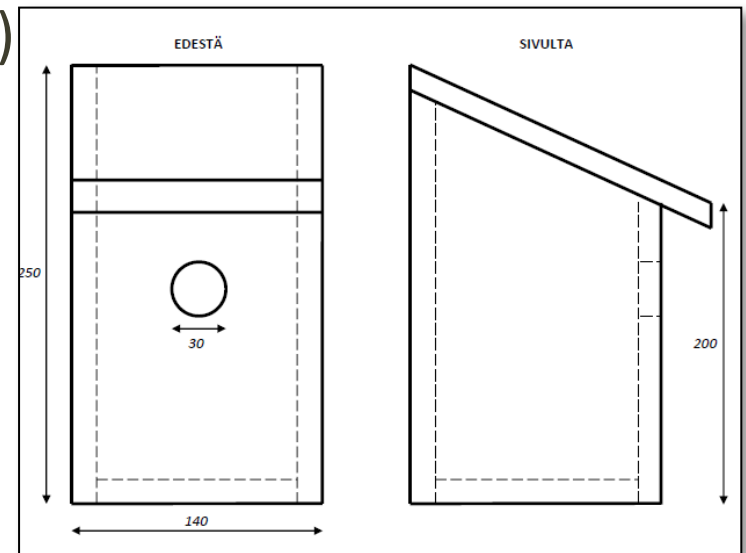
Hahmottelu ja suunnittelu

- Tehdään useita hahmotelmia eri vaihtoehtoista (esim. laatikko, naulakko, korupuu)
- Ei vielä tarkkoja piirustuksia vaan ideoiden kehittelyä ja vapaata aivomyrskyä!
- Ideoidaan yhdessä (esim. vertaispalaute)

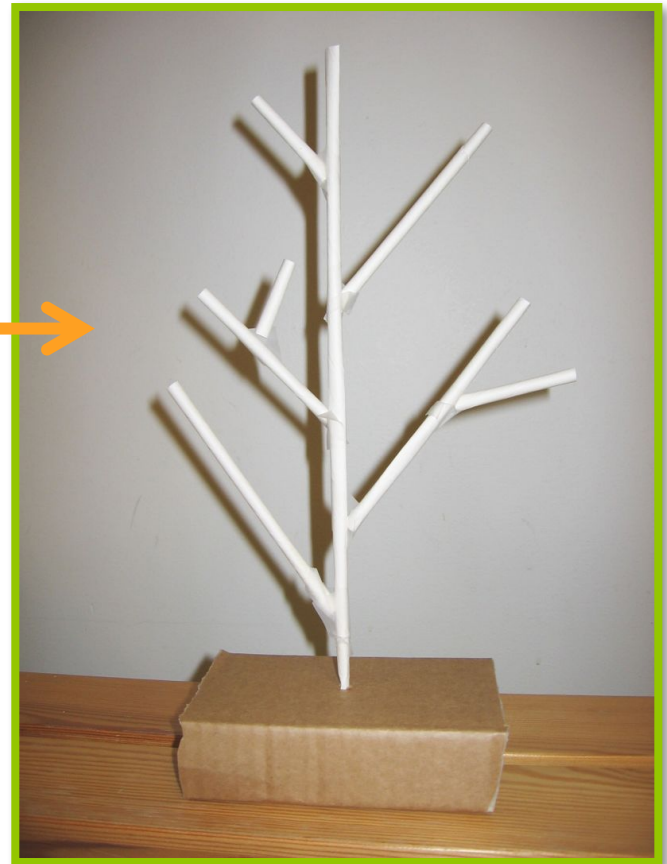
3. Kehittäely

- Valitaan ideoista yksi kehiteltäväksi: korupuu
- Laaditaan ratkaisusta tarkat piirustukset (ns. kuvanto)
- Kokeillaan käytettäviä materiaaleja (varsinkin, jos ne ovat itselle uusia)
  - Mitä materiaaleja tarvitaan?
  - Millaisia liitoksia käytetään?
  - Millainen pintakäsittely valitaan?
  - Missä voin tarvita apua?
- Miten työskentely etenee?

4. Toteutus

- Valmistetaan ratkaisusta prototyyppi (mittakaavassa tai pienemmässä koossa)
- Havaitaan mahdolliset puutteet
  - Palataan kehittelyvaiheeseen
- Valmistetaan lopullinen ratkaisu
- Onko tarvetta mahdollisille lisätöille, joita ei osattu ennakoida?

5. Arviointi

- Arvioidaan koko prosessia
- Miten valmis ratkaisu toimii?
- Vastaako ratkaisu lähtökohtana olleeseen ongelmaan?
- Kokeillaan käytössä
  - Onko tarvetta parannuksille?

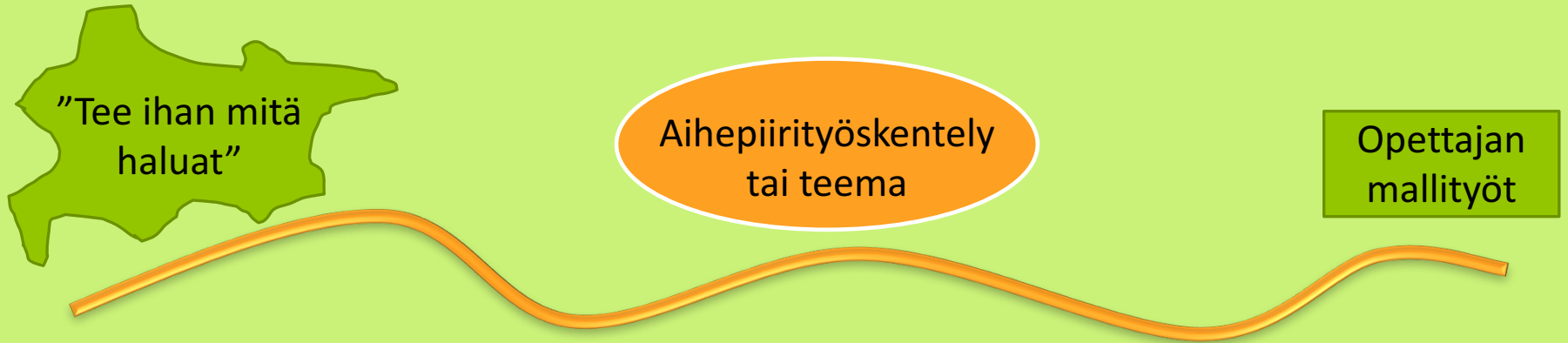

”Vapauden ja luovuuden jana”

”Tee ihan mitä
haluat”

Aihepiirityöskentely
tai teema

Opettajan
mallityöt

Nelikenttä

**Käsityölliset tiedot ja
taidot**

materiaalit

tekniikat

työvälineet

**Suunnittelun
taidot**

esteettinen suunnittelu

tekninen suunnittelu

Työskentelyn taidot
esim. pitkäjänteisyys,
työskentelyn suunnitelmallisuus

Kasvamisen taidot
esim. sosiaaliset taidot,
itsetunto

Huovila & Rautio 2006